

TARPDISCIPLININIAI GARSO MENO KONTEKSTAI

Tautvydas Bajarkevičius

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

Maironio g. 6, LT-01124 Vilnius

El. p. tautvydas.bajarkevicius@gmail.com

Straipsnyje aptariami tarpdisciplininiai kontekstai, sietini su garso meno raiškos formų įvairove ir jų sąsajomis su šiuolaikine muzika, vizualiaisiais menais, medijų kultūra. Garso meno tarpdiscipliniškumas apmąstomas iš istorinės, teorinės ir praktinės perspektyvų, pabrėžiant jo dvilypį statusą, nuolat balansuojantį tarp jo autonomiškumo ir tarpdisciplininio įvairių šiuolaikinio meno formų susiliejimo garso meno raiškos srityse.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: garso menas, šiuolaikinė muzika, vizualieji menai, medijų kultūra.

Egzistavimas „tarp“ įvairių meninių praktikų, jų kompleksiskumas, kontekstų susipynimai ir visa tai, kas priskirtina tarpdiscipliniškumui mene, suteikia ypač erdvas raiškos sritis, mažai ribojamus stilistinius pasirinkimus, nomadišką jų institucinės priklausomybės pobūdį. Sąvokoms ir terminams, vartojamiems šiai neapibrėžtų kontekstų situacijai nusakyti, paprastai būdingas atviro apibrėžimo pobūdis – tokiu būdu neapribojant juo nusakomo reiškinių prasmio lauko, o išskleidžiant jo reikšminį potencialą. Iš įvairių meno praktikų bei su jomis sietinų istorinių gijų ateinančios įtakos formuoja hibridines tarpdisciplininės kūrybos formas, tad, siekiant užčiuopti jų savitumą, identitetą, kūrybinių strategijų prielaidas, tikslinga aptarti šias įtakas bei sąsajas.

Garso menas yra reiškiny, kuris kaip tik ir egzistuoja tokioje tarpdisciplininėje situacijoje. Būdamas savarankiškas, jis sąveikauja bent trijų metakontekstų – šiuolaikinės muzikos, vizualiųjų menų ir medijų meno – sandūrose. Toks jo pobūdis, be abejo, atskleidžia įvairialypę aibę meninės raiškos galimybių, tačiau kiek komplikuoja tokių praktikų identiteto paiešką bei klasifikacijos principus. Štai praktinis ir gana tipiškas tokių identiteto nusakymo keblumų pavyzdys, kurį aprašo Keith Townsend Obadike:

Paskutiniaisiais metais apibrėžiu savo veiklą kaip garso meną. Paprastai, kai kas nors, nesusipažinęs su šiuolaikiniu menu, manęs klausia, ką aš veikiu, atsakau „esu menininkas“ arba „esu garso menininkas“, arba

INTERDISCIPLINARY CONTEXTS OF SOUND ART

Tautvydas Bajarkevičius

KEY WORDS: sound art, contemporary music, visual arts, media culture.

SUMMARY

Sound art is a complex, interdisciplinary branch of art. Its historic origin lies at the crossing point of three meta-contexts, which are also the source for the principles and strategies of expression sound art employs. Sound art is nourished by the trends in contemporary music, visual arts and media culture. On the one hand, it is under continuous influence of the developments in these fields, on the other, it connects, in an interdisciplinary way, their inherent creative strategies.

Sound art greatly depends on contextual links with contemporary music: the ways it employs non-instrument-produced sound and new sound organization methods developed by the 20th century composers, diverse styles of the second half of the 20th century and Minimalist ideas with their plentiful musical manifestations.

Sound art relates to visual art and its context, we see sound art explore such formats as installation, and further development of the genre of installation, the principles of sound design, different strategies of audiovisual synthesis and their links with video art and experimental cinema, within the context of all kinds of performativeness.

There is an intrinsic relationship between media culture and sound art, between the modes of expression used by both; it is within this context that the role of technology is recognized, vital for different ways of sound processing. The media enable the existence of international community of sound art and make the emergence of new genres of the sound art possible.